

Чернега І.І.

кандидат економічних наук, доцент,

Уманський національний аграрний університет садівництва

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інноваційний розвиток аграрного сектора України є одним з найважливіших факторів підвищення конкурентоспроможності національної економіки на світовому ринку. Аграрний сектор потребує інновацій в загальних рисах, бо інновації – це процес який реалізує нововведення в сферу діяльності і ефективно впливає на соціальне становище що надає переваги для залучених сторін. Впровадження інновацій служить ефективним механізмом економічного зростання і конкурентоспроможності в країнах [1-2]. Таким чином, аграрний сектор економіки за його специфікою, вимагає самостійного розгляду інноваційного розвитку як об'єкта дослідження та управління.

Неефективність соціально-економічного механізму підприємницької діяльності аграрного сектору призводить до того, що наука та знання повинні бути пов'язані і прямолінійно впливати на прискорення сталого аграрного сектора за рахунок впровадження інновацій. Для впровадження інновацій необхідно створювати, накопичувати, систематизувати, поширювати знання з подальшим їх впровадженням, тобто займатися науковою діяльністю. Таким чином, можна сказати, що інновації – нові знання, які представлені в практичному вигляді або у вигляді продукту, який успішно запроваджується в економічні чи соціальні процеси, з метою підвищення ефективності, продуктивності та якості підчас отримання кінцевої продукції.

Україна втратила за рік чотири позиції в рейтингу серед 50 досліджуваних країн, та посіла 46 місце у 2018 р. відносно розвитку інноваційних процесів. Але не зважаючи на це, Україна зберігає середню позицію та посідає 21 місце за ефективністю вищої освіти, із розрахунку частки дипломованих працівників та кількістю

випускників з інженерною і технічною вищою освітою. Але варто зазначити, що у порівнянні з рейтингом 2017 р. Україна за рівнем вищої освіти втратила 17 позицій. За патентною активністю Україна посідає 27 місце у 2018 р. [3]. Так, на теперішньому етапі розвитку рівень використання інновацій в українському агросекторі оцінюється до 15% в порівнянні зі світовим ринком. При цьому активним використанням і впровадженням нових технологій займають агрохолдинги [4]. Таким чином провівши основні дослідження щодо розвитку інновацій в аграрному секторі було визначено, що слабкість інновацій залежить від науки і інвестицій.

Отже, вирішенню такої проблеми може сприяти запропонована концептуальна модель розвитку соціально-економічного підприємництва аграрного сектору, на принципах взаємодії систем науки та виробництва як організаційної форма трансферу інновацій, така модель ґрунтується на єдиному центрі, який буде взаємодіяти з системою науки і виробництва, як організаційна форма трансферу інновацій в аграрному секторі регіональної економіки і матиме назву Науковий центр інноваційного соціально-економічного розвитку аграрного сектору. Концептуальна модель такого центру має наступний вигляд рис. 1. Науковий центр інноваційного соціально-економічного розвитку аграрного сектору – це інноваційна зона, утворена декількома об'єднаннями в єдине інноваційний союз з метою досягнення високого ступеню єдності та узгодженості інноваційного та соціально-економічного розвитку, на засадах трансферу інновацій.

Таким чином, дана концептуальна модель визначає як саме повинна взаємодіяти дана структура. Науковий центр інноваційного соціально-економічного розвитку аграрного сектору є унікальним інструментом підвищення рівня соціальної відповідальності підприємницької діяльності та посилення конкурентних позицій на ринку аграрного сектору як в Україні, так і за її межами.

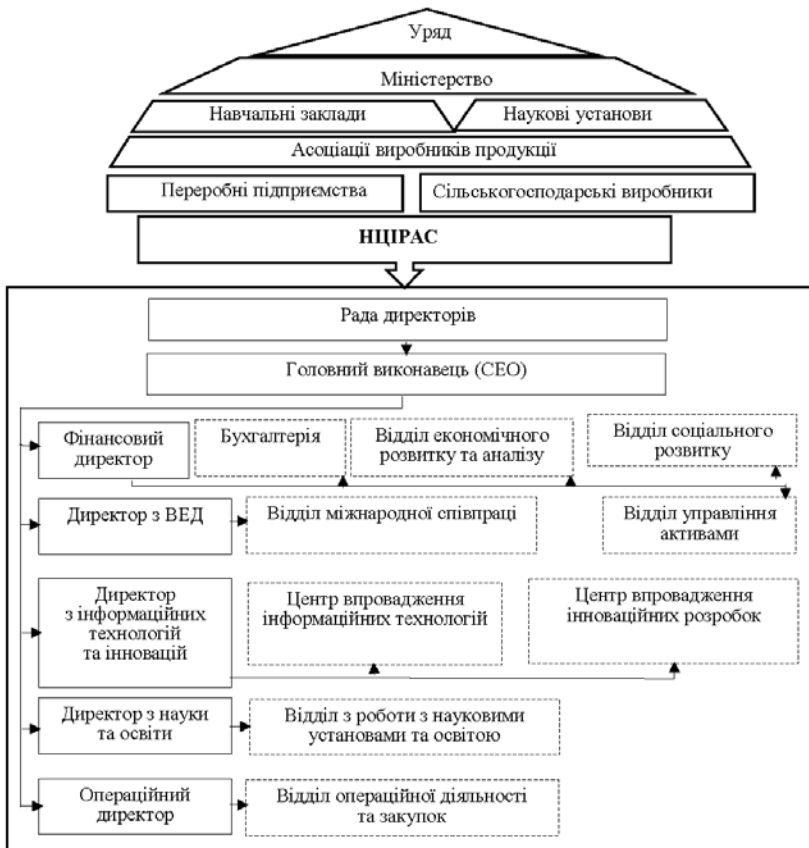

Рис. 1. Концептуальна модель наукового центру інноваційного соціально-економічного розвитку аграрного сектору

Структура концептуальної моделі вибудована за трьома взаємопов'язаними напрямками – організаційним (покликаним забезпечити організацію формування і реалізації державної політики в аналізованій сфері, сформувати інституційне забезпечення, а також координацію функцій та завдань, систему контролю), економічним (для створення сукупності внутрішніх і зовнішніх господарських стимулів, включно з залученням необхідного ресурсного забезпечення) та соціальним. Важливою особливістю поєднання зазначених елементів є послідовний вплив із застосуванням

необхідного для цього інструментарію. Це дозволяє послідовно та поетапно змінювати ситуацію для досягнення поточних і перспективних цілей та визначення державної політики.

Таким чином, на основі взаємодії науки, знання та прямолінійного їх впливу можуть привести на прискорення розвитку соціально-економічного механізму підприємницької діяльності аграрного сектору за рахунок впровадження інновацій. Концептуальна модель передбачає наявність складових, з'єднання яких слід розглядати як взаємопоєднання, взаємодоповнення і взаємозалежність цих складових. Основою повинна стати інноваційна стратегія розвитку соціально-економічного механізму підприємницької діяльності аграрного сектора, яка враховує корпоративну стратегію розвитку. Застосування такої моделі сприятиме розвитку та поширенню соціально відповідального бізнесу аграрного сектору таким чином підвищуючи якість управлінських рішень, ефективність діяльності, імідж і конкурентоспроможність.

Список використаних джерел:

1. Саблук П.Т. та ін. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект : монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2010. 706 с.
2. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році : аналітична довідка. Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2018. 98 с.
4. Высоцкий Т. Агросектор Украины требует ежегодно 200 млн долларов инвестиций в инновации. URL: <https://news.finance.ua/ru/news/>